

Posłuchaj

()

Czy historyczny Chrystus obecnym jest w Eucharystii?

Jak pamiętamy z dogmatycznej definicji Soboru Trydenckiego (1545-1562) Kościół wierzy, że:

> „nasz Pan Jezus Chrystus, prawdziwy Bóg i człowiek, jest prawdziwie (*vere*), rzeczywiście (*realiter*) i substancjalnie (*substantialiter*) zawarty pod postaciami tych bytów zmysłowych (*sub specie illarum rerum sensibilium contineri*) [w Eucharystii] [DH 1636]”.

Co jednak oznaczają przysłówki:

a. *vere* – prawdziwie,

b. *realiter* – rzeczywiście.

c. *substantialiter* – substancjalnie?

Ad. a

Według zapowiedzi z Mowy Eucharystycznej Chrystusa J 6, 51 b- 58 Eucharystia jest Jego prawdziwym Ciałem i Krwią, przez co Chrystus jest prawdziwie (*vere*) obecny w Eucharystii.

Ad b.

Przysłówek rzeczywiście (*realiter*), którym zajmiemy się w niniejszym wpisie, oznacza, że w Eucharystii obecny jest ten historyczny Jezus Chrystus, który narodził się z Dziewicy, cierpiał, zmartwychwstał, powrócił do nieba i obecnie zasiada po prawicy Obca.

Ad c.

Przysłówek substancjalnie (*substantialiter*) odnosi się do obecności Chrystusa w Eucharystii na sposób substancji, a nie obecności symbolicznej.

Copyright Mavientura Projects e.K>

Kościół wierzy i wyznaje, że cała istota lub substancja chleba i wina przemienia się w całą istotę lub substancję Ciała i Krwi Chrystusa przy zachowaniu przypadłości lub akcydensów. Dzięki czemu nadal widzimy i smakujemy chleb i wino, chociaż faktycznie to sam Chrystus.

Zgodnie z nauczaniem Kościoła w Eucharystii spożywamy dokładnie tego samego Chrystusa, który chodził po ziemi, a po Wniebowstąpieniu siedzi po prawicy Ojca w niebie.

Określenie „rzeczywisty Chrystus” należy traktować dosłownie, to jest ze wszystkimi członkami, organami, włosami, sandałami etc. Słowem ze wszystkim, co tworzy jego człowieczeństwo.

Chrystus spożywany w Eucharystii to żadna specjalna wersja Chrystusa *light*, ani żaden inny Chrystus, niż ten, który uzdrawiał chorych, wskrzeszał umarłych, wypędzał kupców ze świątyni etc.

Piszący te słowa był nieco zszokowany, gdy lata temu uświadomił sobie ten eucharystyczny realizm, ale taka jest faktyczna nauka Kościoła.

Po raz pierwszy została ona zdogmatyzowana w liście papieża Klemensa VI. *Super quibusdam* do Mekhithara Katolikosa Ormian, z dnia 29 września 1351 roku. Interesujący nas fragment brzmi:

42. Quod corpus Christi post verba consecrationis sit idem numero quod corpus natum de Virgine et immolatum in cruce. (DH 1083)

42. Ciało Chrystusa po słowach konsekracji jest numerycznie tym samym ciałem, które narodziło się z Dziewicy i zostało ofiarowane na krzyżu. (DH 1083)

A co znaczy, że coś jest identyczne numerycznie?

Tutaj musimy posłużyć się logiką formalną, wedle której

tożsamość numeryczna (identyczność numeryczna) to fundamentalna relacja w logice i filozofii, określająca, że dany obiekt jest **tożsamy wyłącznie z samym sobą**, a **dwie rzeczy są identyczne**, gdy są tym samym bytem, […].”

Copyright Mavientura Projects e.K>

Krócej rzec można, że:

> Obiekt *x* jest numerycznie tożsamy z obiektem *y* (ozn. $x = y$) wtedy i tylko wtedy, gdy są one jedną i tą samą rzeczą.

I tak liczba 4784,73 jest tożsama numerycznie z liczbą 4784,73. I z żadną inną!

Stwierdzenie, że coś jest „numerycznie tym samym co x” lub „jest tożsame numerycznie z x” jest najmocniejszym wyrażeniem w logice stwierdzającym tożsamość. Gdyż coś jest tożsame numerycznie, to faktycznie jest tym samym.

> A czy jest jeszcze inna tożsamość?

Owszem. Oprócz **tożsamości numerycznej** mamy jeszcze **tożsamość jakościową**, kiedy to dwa różne obiekty mają takie same cechy, np. dwa identyczne nowe samochody.

I tak dwa egzemplarze tej samej książki kupione w księgarni są tożsamościowe *jakościowo* (wyglądają tak samo), ale są *numerycznie* różne.

Natomiast „Egzemplarz A, który kupiłem wczoraj” i „Egzemplarz A, który trzymam teraz” to ten sam, czyli *numerycznie* tożsamościowy obiekt.

Stosując powyższe ustalenia do dogmatyki stwierdzamy, że Ciało Chrystusa po konsekracji jest numerycznie, a nie jakościowo, tożsame z historycznym Chrystusem.

Naukę o tożsamości numerycznej Chrystusa potwierdza, w kontekście eucharystycznych herezji Jana Husa, bulla *Inter cunctas*, wydana 22 lutego 1418 na soborze w Konstancji, która stwierdza:

> 16. Item, utrum credat, quod post consecrationem sacerdotis in sacramento altaris sub velamento panis et vini non sit panis materialis et vinum materiale, sed idem per omnia Christus, qui fuit in cruce passus et sedet ad dexteram Patris. (DH 1256)

> 16. Podobnie [pytamy], czy [Hus] wierzy, że po konsekracji kapłana w sakramencie ołtarza pod zasłoną chleba i wina nie ma materialnego chleba i materialnego wina, ale [jest] ten sam pod każdym względem Chrystus, który cierpiał na krzyżu i zasiada po prawicy Ojca. (DH 1256)

Copyright Mavientura Projects e.K>

Tym razem Kościół nie mówi o tożsamości numerycznej, ale o *idem per omnia Christus* (dosł. „ten sam przez wszystko Chrystus”) Chrystusie pod każdym względem tym samym.

Zatem eucharystyczny Chrystus jest pod każdym względem tym samym Chrystusem, jak ten, który cierpiał i zasiada po prawicy Ojca. Chrystus eucharystyczny jest tożsamy numerycznie z historycznym Chrystusem przebywającym jako człowiek w niebie.

Zanim zagłębimy się pozytywnie w treści dogmatu o realnej obecności Chrystusa w Eucharystii przedstawimy naukę Müllera na ten temat. Nie poprzestaniemy bowiem na polemice, ale potraktujemy herezje Müllera jako punkt wyjścia do przedstawienia nauki prawdziwej.

Obecny kardynał w książce *Die Messe: Quelle christlichen Lebens* [*Msza Święta: Źródło Życia Chrześcijańskiego*” (Augsburg: Sankt Ulrich Verlag, 2002) pisze:

> Nun ergeben sich an dem Begriff „Leib und Blut” Mißverständnisse, wenn **man meinte, Fleisch und Blut stünden hier für die physischen und biologischen Bestandteile des historischen Menschen Jesus**. Es ist auch n**icht einfach der verklärte Leib** des auferstandenen Herrn gemeint, wenn man hier unter Leib einfach die materielle Dimension am Menschsein meint.…

In Wirklichkeit bedeuten Leib und Blut Christi **nicht die materiellen Bestandteile des Menschen Jesus während seiner Lebenszeit oder in der verklärten Leiblichkeit**. Leib und Blut bedeuten hier vielmehr Gegenwart Christi **im Zeichen des Mediums** von Brot und Wein, die im **Hier und Jetzt sinnengebundener menschlicher Wahrnehmung kommunizierbar** wird. So wie die Jünger vor Ostern mit Jesus wahrnehmbar zusammen waren, indem sie seine Worte hörten und ihn in seiner sinnlichen Gestalt auf eine menschengemäße Weise wahrnahmen, so haben wir jetzt **Gemeinschaft mit Jesus Christus, vermittelt durch das Essen und Trinken des Brotes und des Weines**.

[Tłumaczenie angielskie/polskie [uzupełnienia własne]:]

Termin „ciało i krew" byłby **błędnie** rozumiany, gdybyśmy założyli, **że ciało i krew oznaczają fizyczne i biologiczne składniki historycznego człowieka Jezusa**. **Nie jest** to również po prostu **przemienione ciało zmartwychwstałego Pana**, jeśli przez **„ciało" rozumie się materialny wymiar człowieczeństwa**...

W rzeczywistości „ciało i krew Chrystusa" **nie oznaczają materialnych składników człowieka Jezusa za jego życia ani w jego przemienionej cielesności**. Ciało i krew oznaczają tu raczej **obecność** Chrystusa **w znaku**

> **chleba i wina**, która to [obecność] staje się możliwa do przekazania w tu i teraz, w zmysłowej [Red. związanej przez zmysły] percepcji ludzkiej. Tak jak przed Wielkanocą uczniowie byli postrzegalnie zjednoczeni z Jezusem, słuchając Jego słów i postrzegając Go w Jego zmysłowej postaci, zgodnie z ludzką naturą, tak teraz mamy **wspólnotę z Jezusem Chrystusem**, **przekazywaną poprzez spożywanie i picie** chleba i wina.
>
> (Gerhard Ludwig Müller, *Msza święta: źródło życia chrześcijańskiego*, s. 139-140)

Kard. Müller zaprzecza w powyższym cytacie rzeczywistej (*realiter*) obecności Chrystusa w Eucharystii i popełnia w herezję (*sententia haeretica*) w ścisłym tego słowa znaczeniu.

Przypomnijmy naszą drugą tabelę z tego wpisu:

A. Dotyczące prawd wiary		
Określenie polskie	Określenie łacińskie	Objaśnienie
1 **Twierdzenie heretyckie**	*sententia haeretica*	sprzeciwia się wprost (*directe*) i bezpośrednio (*immediate*) prawdzie wiary katolickiej jako (i) sprzeczne (*contrarie*) lub (ii) przeciwstawne (*contradictorie*)

Aby zaistnieć mogło twierdzenie heretyckie (*sententia haeretica*) prawda katolicka, której zaprzecza musi być dogmatem, to

jest twierdzeniem *de fide*.

Wszystko, co znajduje się w Denzingerze jest *de fide,* zatem zarówno cytowany powyżej list Klemensa VI. *Super quibusdam*, jak i bulla *Inter cunctas* soboru w Konstancji.

Skoro *Super quibusdam* (1351) Kościół stanowi, iż

> Ciało Chrystusa po słowach konsekracji jest numerycznie (*idem numero quod*) tym samym ciałem, które narodziło się z Dziewicy i zostało ofiarowane na krzyżu. (DH 1083)

a Müller podaje, że

> „ciało i krew Chrystusa” **nie oznaczają materialnych składników człowieka Jezusa za jego życia ani w jego przemienionej cielesności**. (Gerhard Ludwig Müller, *Msza święta: źródło życia chrześcijańskiego*, s. 139-140)

co możemy sparafrazować jako

> Ciało Chrystusa po słowach konsekracji **nie jest** numerycznie (*idem numero quod*) tym samym ciałem, które narodziło się z Dziewicy i zostało ofiarowane na krzyżu.

Chociaż kardynał się tymi słowy nie posługuje, to treściowo to zdanie ma na myśli.

Konsekwentnie sformalizowany logicznie pogląd Müllera, brzmi:

> [redacted] Ciało Chrystusa po słowach konsekracji jest numerycznie (*idem numero quod*) tym samym ciałem, które narodziło się z Dziewicy i zostało ofiarowane na krzyżu. (DH 1083)

Jest to w odniesieniu do dogmatu *propositio contraria* lub implikacja przeciwna w rozumieniu logiki formalnej (*jeśli nie p, to nie q, (~p) => (~q)*).

Implikacja prosta (j*eśli p, to q, p => q*) powyższego dogmatu brzmi:

> p

Copyright Mavientura Projects e.K>

Jeśli „Ciało Chrystusa po słowach konsekracji jest tym ciałem, które narodziło się z Dziewicy i zostało ofiarowane na krzyżu”

=>

q

to jest ono numerycznie (*idem numero quod*) tym samym ciałem.

Natomiast formalizacja wypowiedzi Müllera, będąca implikacją przeciwną *(~p) => (~q)* brzmi:

(~p)

Jeśli „Ciało Chrystusa po słowach konsekracji **nie jest** tym ciałem, które narodziło się z Dziewicy i zostało ofiarowane na krzyżu”

Copyright Mavientura Projects e.K>

=>

(~q)

to **nie jest** ono numerycznie (*idem numero quod*) tym samym ciałem.

O ile w dogmacie Kościoła pomiędzy eucharystycznym i historycznym Chrystusem zachodzi **tożsamość numeryczna**, tom zdaniem, Müllera taka tożsamość nie zachodzi, podobnie jak tożsamość jakościowa.

Müller mówi o „obecności w znaku chleba i wina” (*im Zeichen des Mediums von Brot und Wein*), znaku wynikającym z ludzkiej i zmysłowej formy komunikacji.

Leib und Blut bedeuten hier vielmehr Gegenwart Christi **im Zeichen des Mediums** von Brot und Wein, die im **Hier und Jetzt sinnengebundener menschlicher Wahrnehmung kommunizierbar** wird.

Ciało i krew oznaczają tu raczej obecność Chrystusa **w znaku chleba i wina**, która to staje się możliwa do przekazania w związanej przez zmysły percepcji ludzkiej tu i teraz.

I co to znaczy?

Dobre pytanie. Wydaje się medium chleba i wina tworzy rodzaj komunikacji lub kontekstu komunikacyjnego, którzy rozumieją ci, którzy w takim rycie uczestniczą.

Müller wykracza tutaj nawet ponad protestanckie rozumienie Eucharystii jako symbolu, a rozumie ją jako rodzaj zbiorowej kontekstualności. Wszyscy gramy w tą samą grę i znamy jej reguły.

Pewne gesty lub zachowania pojawiają się jedynie w szczególnych sytuacjach i jako takie zrozumiałe są jedynie dla tych, którzy dany ‘kod’ rozumieją.

Wtajemniczeni znają ‘kod’ i wiedzą jaka rzeczywistość za nim stoi. Jednak rzeczy występujący w danym „zaszyfrowanym” kontekście same w sobie się ontologicznie nie zmieniają. Zyskują jedynie inne znaczenie w świadomości obecnych.

Copyright Mavientura Projects e.K>

Jeśli nasza interpretacja zapatrywań Müllera jest trafna, to zaprzecza on nie tylko realnej, ale także substancjalnej obecności Chrystusa w Eucharystii.

Trudno go naprawdę jakoś usprawiedliwiać lub tłumaczyć jego wypowiedzi jak zgodne z dogmatem, bo po prostu takimi nie są. Gdyby chciał być w zgodzie, to by inaczej napisał.

W tym miejscu skupimy się jednak na realnej Obecności historycznego Chrystusa w Eucharystii oraz na tym, co naprawdę znaczy, że przebywa On rzeczywiście (*realiter*) w Eucharystii .

Jeśli przyjmiemy dogmat o rzeczywistej (*realiter*) Obecności Chrystusa w Eucharystii natychmiast powstają następujące pytania:

1. W jaki sposób siedzące po prawicy Ojca Człowieczeństwo Chrystusa mieści się w hostii?

2. W jaki sposób mieści się w każdej partykule hostii?

3. Jakie części historycznego Chrystusa (głowa, ręce, nogi etc.) znajdują się w jakiej części hostii?

4. W jaki sposób obecny w niebie Chrystus może być równocześnie obecny we wszystkich hostiach świata i w każdej ich partykule?

Copyright Mavientura Projects e.K>

5. Czy Chrystusa, który jest zjadany w hostiach, nie ubywa w niebie?

Nad tym wszystkim zastanawiali się teologowie i poglądy ich przedstawione zostaną w przyszłym odcinku.

Chcesz czytać wszystko?

Wykup abonament.

Copyright Mavientura Projects e.K>

Copyright Mavientura Projects e.K>

[redacted]

Kartą, paypalem lub bezpośrednim przelewem.

Datki

Jak podobał Ci się ten wpis?

Kliknij na gwiazdkę, by go ocenić!

Oceń

Copyright Mavientura Projects e.K>

Średnia ocena / 5. Policzone głosy:

Jeszcze bez oceny. Bądź pierwszy!

Jeśli podobał Ci się ten wpis ...

Obserwuj nas na mediach społecznościowych!

Related

Copyright Mavientura Projects e.K>